

olvasói kívánalmaknak, mert a „könyvtár anyagi ellátottsága szűkös, tárgyi-technikai felszereltsége nagyon hiányos, gyakorlati az alapvető működtetési gondok is (fűtés, raktározás, karbantartás elvégzése)”, „... kevés idő jut az egyéni munkára, nagyon rossz körülmények között kell ellátni a szolgálatot...”, a kölcsönzőtér és a raktár nagyon kicsi, kevés könyv fér el a szabadpolcon. Sokszor kell azt mondani az olvasóknak, hogy nincs benn a könyv, külső raktárban van. Ez nagyon kellemetlen feladata a könyvtárosnak.” (Az első idézet egy községi, az utóbbi egy nagyobb központi könyvtár dolgozójának leveléből való.)

Az igazság kedvéért hozzá kell tennünk, hogy az ilyen jellegű válaszok száma nem jelentékeny. Heves megye könyvtárügye az elmúlt néhány évben sokat fejlődött. Most jutott el abba a szakaszba, amikor — az alapvető működési feltételek megteremtésén felül — a hálózati központ a minőségi munkára is több figyelmet fordíthat. Eppen ezért került sor erre a vizsgálatra is, hogy kiderüljön, milyen területen vannak sürgős tennivalói. Hogy helyes irányba indult el, bizonyítja a vizsgálat eredményeinek jó visszhangja az MKE szervezet megyei ülésén.

Baranyi Imre

Hivatás és közösség „felsőfokon”

A főiskolai és az egyetemi könyvtárosképzés nappali tagozatán lényeges elvi kérdés, hogy az iskola a diploma mellé a közösségi szolgálat hivatástudatát is képes-e adni. Az elméleti tudás megalapozása mellett fontos tényező a gyakorlati ismeretek elsajátítása, a „könyvtáros hétköznapokkal” való találkozás.

Felesleges hangsúlyozni, hogy ez a gyakorlati munka erősen hat a hallgatók személyiségfejlődésére, pályaképvük kialakulására. Magam is tapasztaltam e változások hatását, különösen azoknál, akiket rögtön a középiskola után felvettek a főiskolára, és így még csak kialakulatlan és bizonytalan pályaképpel rendelkeztek. Nem lehet közömbös tehát sem a képző intézetek, sem a könyvtarostársadalom számára, hogy a hallgatók milyen tapasztalatokat szereznek szakmai gyakorlataikon. Hiszem, hogy csak ott és úgy érheti pozitív hatást kiváltó élmény a hallgatókat, ahol a hivatástudat és a közösségi munka „felsőfokán” állnak maguk a könyvtárosok is. Fokozott felelősség hárul tehát a befogadó könyvtárakra, hiszen nem mindegy, hogy leendő diplomásaink közül hányan választják majd munkahelyül a könyvtárt!

Főiskolánk — a Szombathelyi Tanárképző Főiskola — eddigi kedvező tapasztalataira támaszkodva küldi hallgatóit a tanévközi nyári szakmai gyakorlatra. A hallgatók képviselik az oktató intézmény képzési színvonalát, de a befogadó könyvtár az egyedüli intézmény, amely kialakíthatja vagy megerősítheti a hivatástudatát.

Felvetődik a kérdés, melyek a hivatástudattal végzett közösségi munka összetevői?

Néhány gondolat, melyet bizvást lehetne még tovább sorolni: nyitottság és problémaérzékenység a könyvtár és a könyvtárügy problémái iránt; az önálló — de a közös célokba beilleszthető — munka végzésének lehetősége, amely egyúttal a kezdeményezés lehetősége is. És mindenekelőtt a könyvtáros szolgálat az olvasóért, ami egyúttal a könyvtárügy helyes szolgálat. Közös munka a rugalmas elvként alkalmazott beosztás, feladat, felelősség jegyében. Egyszerűbben: együtt az olvasóért és egymásért.

Felsorolásunkat bizonyára lehetne még folytatni. Erdemes azonban arra is egy pillantást vetni, hogy mit érezhetnek ezekből a gyakorló hallgató. Mindenekelőtt azt, hogy nem „kisegítő munkaerő”-ként, hanem egyenlő rangú partnerként fogadják. Lehetőséget kap a könyvtárral és a könyvtári munkával való alapos megismerkedésre. Képet alkothat a könyvtár helyi és a könyvtárügy távolabbi horizontú gondjairól. Az önálló munkafeladatok jogán lehetőséget kap javaslatai és gondolatai kifejtésére, szolgálatával pedig megismerheti az olvasókat és a könyvtáros közösséget.

Arról, hogy milyen egy-egy könyvtár munkatársainak közössége és hivatástudata, évfolyamunk hallgatói már képet alkothattak.

Magam, a szombathelyi főiskola könyvtár—magyar szakos hallgatója és még három társam az FSZEK Központi Könyvtárának munkájában vettünk részt. Az az egy hónap, amit a Vadász utcai, 1. sz. kerületi könyvtárban eltöltöttem, bebizonyította: létezik hivatás és közösség „felsőfokon”. Köszönet érte!

Borsos Gábor